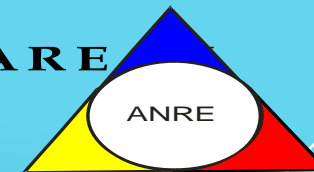

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE
DOMENIUL ENERGIEI**

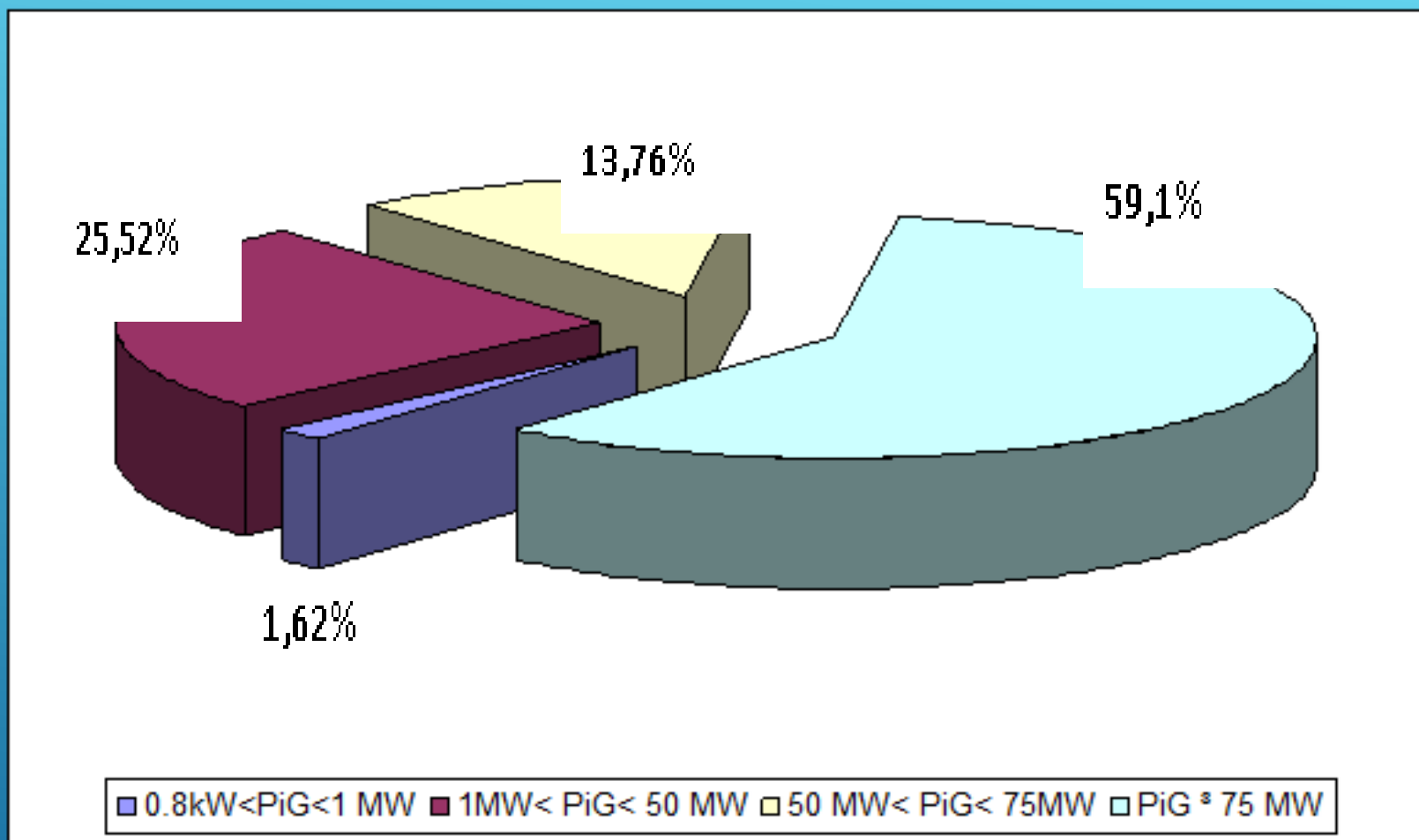

**DIRECȚIA GENERALĂ ACCES LA REȚEA ȘI AUTORIZARE
ÎN DOMENIUL ENERGIEI ELECTRICE**

**TEHNOLOGII EMERGENTE ȘI
REGULAMENTUL (UE) NR. 631/2016 DE
INSTITUIRE A UNUI COD DE REȚEA
PRIVIND CERINȚELE PENTRU
RACORDAREA LA REȚEA A
INSTALAȚIILOR DE GENERARE**

ALEXANDRU SOARE

-ANRE-

Fig. Clasificarea după putere a generatoarelor din SEN

REGULAMENTUL (UE) NR. 631/2016 DIN 14 APRILIE DE INSTITUIRE A UNUI COD DE REȚEA PRIVIND CERINȚELE PENTRU RACORDAREA LA REȚEA A INSTALAȚIILOR DE GENERARE

- *Regulamentul* prevede cerințe tehnice obligatorii și recomandări, funcție de încadrarea generatoarelor în clasele A,B,C și D, pe zone sincrone (Europa Continentală, Regatul Unit, Zona Baltică, Europa Nord), cerințe necesare a fi îndeplinite la racordarea generatoarelor noi privind: stabilitatea de frecvență, capacitatea de a suporta viteze de variație a frecvenței, capacitatea de răspuns în putere activă la abaterile de frecvență, teleconducerea, stabilitatea în funcționare (capacitatea de trecere peste defect LVRT), stabilitatea de tensiune (capabilitatea de furnizare a puterii reactive) etc.
- *Regulamentul* tratează distinct generatoarele existente și anume posibilitatea implementării unor cerințe din cadrul său la aceste generatoare în urma unei propuneri efectuate de OTS pe baza unei analize cost-beneficiu.

UNITĂȚI GENERATOARE SEMNIFICATIVE

(2) Unitățile generatoare din următoarele categorii sunt considerate ca fiind semnificative:

(a) punct de racordare sub 110 kV și capacitate maximă de 0,8 kW sau mai mult (tip A);

(b) punct de racordare sub 110 kV și capacitate maximă egală sau mai mare decât un prag propus de fiecare OTS relevant în conformitate cu procedura prevăzută la alineatul (3) (tip B). Acest prag nu poate depăși limitele pentru unitățile generatoare de tip B prevăzute în tabelul 1;

(c) punct de racordare sub 110 kV și capacitate maximă egală sau mai mare decât un prag prevăzut de fiecare OTS relevant în conformitate cu alineatul (3) (tip C). Acest prag nu poate depăși limitele pentru unitățile generatoare de tip C prevăzute în tabelul 1; sau

(d) punct de racordare la 110 kV sau mai mult (tip D). O unitate generatoare se încadrează de asemenea la tipul D dacă are punctul de racordare sub 110 kV și o capacitate maximă mai mare sau egală cu un prag prevăzut în conformitate cu alineatul (3). Acest prag nu poate depăși limitele pentru unitățile generatoare de tip D prevăzute în tabelul 1.

TIPURI GENERATOARE

Tabelul 1

Limitele pragurilor la unitățile generatoare de tip B, C și D

Zonele sincrone	Limita pragului de capacitate maximă de la care o unitate generatoare este de tip B	Limita pragului de capacitate maximă de la care o unitate generatoare este de tip C	Limita pragului de capacitate maximă de la care o unitate generatoare este de tip D
Europa continentală	1 MW	50 MW	75 MW
Regatul Unit	1 MW	50 MW	75 MW
Europa de Nord	1,5 MW	10 MW	30 MW
Irlanda și Irlanda de Nord	0,1 MW	5 MW	10 MW
Zona baltică	0,5 MW	10 MW	15 MW

CLASIFICAREA TEHNOLOGIEI EMERGENTE (631/2016)

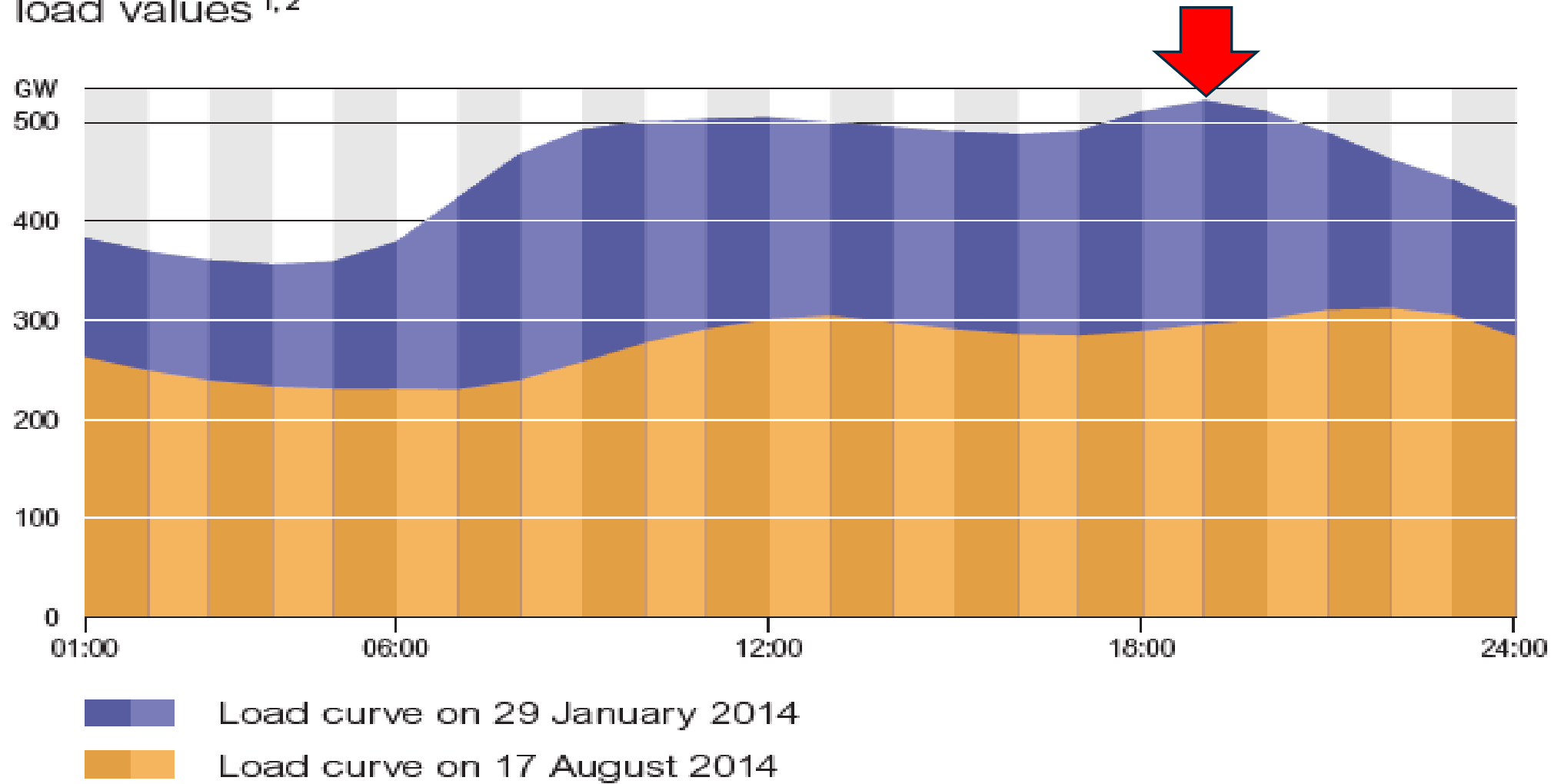
O unitate generatoare este candidată pentru a fi clasificată drept utilizând tehnologie emergentă în următoarele condiții:

- este unitate generatoare de tipul A,
- tehnologia utilizată de unitățile generatoare e deja disponibilă pe piață,
- puterea cumulată a unităților generatoare aferente tehnologiilor emergente dintr-o zonă sincronă până în momentul depunerii cererii pentru încadrarea ca tehnologie emergentă, nu trebuie să depășească 25% din 0.1% din consumul maxim al anului 2014 din zona sincronă (Europa Continentală) din care face parte România.

ENTSO-E load diagram on the days of the highest and lowest load values^{1,2}

Valorile de consum maxim și minim [MW] ale țărilor membre ENTSO-E

	29.01.14 at 19:00	17.08.14 at 07:00		29.01.14 at 19:00	17.08.14 at 07:00		29.01.14 at 19:00	17.08.14 at 07:00
AT	11021	5013	FR	82463	29493	MK	1335	619
BA	1908	941	GB³	56865	19955	NI⁴	1568	529
BE	12729	6836	GR	7585	4657	NL	17270	8457
BG	6796	2927	HR	2746	1525	NO	20991	9755
CH	7445	3500	HU	5735	3092	PL	23297	10912
CY	610	483	IE	4255	1830	PT	7231	3950
CZ	9868	4560	IS	2131	1869	RO	8006	4129
DE	80660	37470	IT	49930	19758	RS	6663	2660
DK	5837	2523	LT	1740	872	SE	23938	10185
EE	1447	711	LU	779	377	SI	2129	1257
ES	37540	19487	LV	1240	577	SK	4005	2237
FI	13733	6905	ME	547	292	*	522043	230343
						*ENTSO-E		

Formula de calcul a cotei de tehnologii emergente(TE) alocate României

$$\text{COTA TE} = 0.001 \times \text{CMA}_{2014} \times \text{EERO}_{2014} / \text{EEZS}_{2014} \text{ [MW]}$$

unde:

CMA = Consumul Maxim Anual în 2014 în zona sincronă Europa Continentală

EERO = Energia Electrică totală produsă în anul 2014 în România

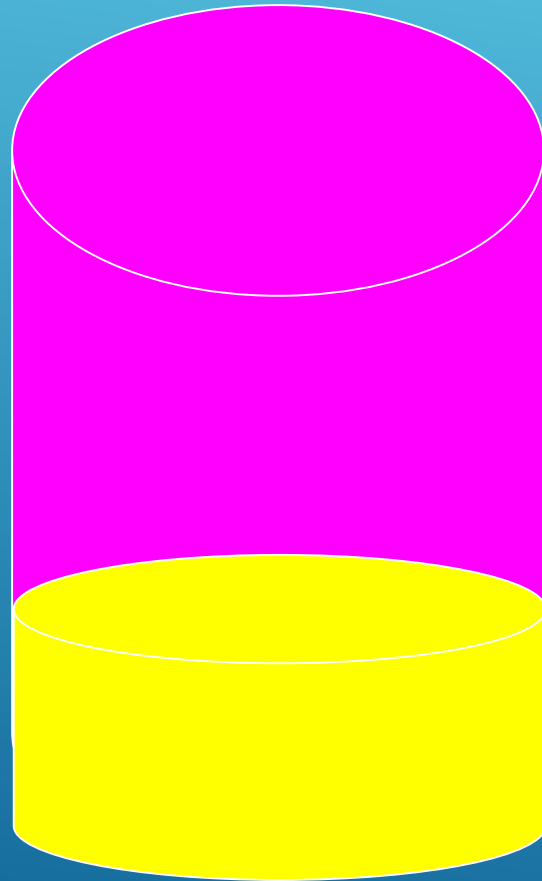
EEZS = Energia Electrică totală produsă în anul 2014 în zona sincronă Europa Continentală

Zone sincrone	Consumul maxim anual [MW]
Regatul Unit	56865
Europa de Nord	64499
Irlanda si Irlanda de Nord	5823
Zona baltică	4427
Total	131614
EUROPA CONTINENTALĂ	390429

România	
Consumul maxim an 2014 [MW]	8006
Energia totală an 2014 [TWh]	60.667
ENTSO-E	
Consumul maxim an 2014 [MW]	522043
Energia totală an 2014 [TWh]	3268.961

Zone sincrone	Energia totală an 2014 [TWh]
Regatul Unit	309.888
Europa de Nord	389.546
Irlanda si Irlanda de Nord	32.538
Zona baltică	20
EUROPA CONTINENTALĂ	2516.989

Cota de UG ce utilizează tehnologii emergente(TE) alocate pentru Europa Continentală și România

390.4 MW

Cota Europa Continentală

9.4 MW

România

Vânzările UG $\leq$ 2.35 MW

Cererea de încadrare ca tehnologie emergentă

- Fabricanții unităților generatoare de tip A depun la autoritatea de reglementare competentă o cerere de încadrare ca tehnologie emergentă a tehnologiei utilizate la unitatea lor (până la data de 17.11.2016 inclusiv)
- Fabricantul informează autoritatea de reglementare competentă cu privire la vânzările cumulate ale tehnologiei candidate ca TE la unitățile generatoare din fiecare zonă sincronă la momentul depunerii cererii drept TE
- Fabricantul trebuie să furnizeze dovada că o cerere depusă respectă criteriile de încadrare în TE stabilite în art 66 și 67 ale *Regulamentului*

Evaluarea și aprobarea cererilor de încadrare ca tehnologie emergentă

- **Autoritatea de reglementare competentă decide în coordonare cu toate celelalte NRA dintr-o zonă sincronă ce unități generatoare pot fi încadrate ca tehnologie emergentă (după 12 luni de la intrarea în vigoare a *Regulamentului*)**
- **Orice NRA din zona sincronă respectivă poate solicita avizul ACER, care se eliberează în termen de 3 luni de la primirea cererii. Decizia NRA competente ia în considerare avizul agenției**
- **Lista cu unitățile generatoare aprobate ca tehnologii emergente se publică de fiecare NRA dintr-o zonă sincronă**

Retragerea încadrării ca tehnologie emergentă

- Fabricantul unităților generatoare încadrate ca tehnologie emergentă prezintă o dată la două luni de la data deciziei autorității de reglementare (lista aprobată de tehnologii emergente), o situație actualizată a vânzărilor de UG pe stat membru în ultimele două luni. Autoritatea de reglementare publică puterea maximă cumulată a UG încadrate ca tehnologii emergente.
- Dacă puterea maximă cumulată a UG încadrate ca tehnologii emergente racordate la rețele depășește pragul stabilit anterior, încadrarea ca tehnologie emergentă se retrage de către autoritatea de reglementare.
- Toate autoritățile de reglementare dintr-o zonă sincronă pot decide în mod coordonat să retragă o încadrare ca tehnologie emergentă. Autoritățile de reglementare din zona Europa Continentală pot solicita un aviz prealabil din partea ACER, care se emite în termen de 3 luni de la primirea cererii. Dacă este cazul, decizia coordonată a autorităților ia în considerare avizul agenției. Decizia de retragere se publică de către fiecare autoritate de reglementare din zona sincronă.
- UG încadrate ca tehnologii emergente înainte de data retragerii respectivei încadrări ca tehnologie emergentă sunt considerate ca UG existente.

Exceptarea de la cerințele generale rezultate din implementarea *Regulamentului* pentru unitățile generatoare de tip emergent

UG care sunt aprobate ca tehnologii emergente sunt exceptate de la a respecta cerințele prevăzute în *Regulament*:

- Obligatorietatea întreruperii evacuării puterii active într-un timp de maximum 5 secunde de la primirea dispoziției (inclusiv de achiziția de echipamente necesare acestei operații)
- De a respecta condițiile OTS/OD în care o unitate generatoare se conectează automat la rețea (inclusiv de achiziția de echipamente necesare acestei operații)
- Cerințe în ceea ce privește stabilitatea de frecvență (domeniile de frecvență), perioadele minime în care o unitate generatoare trebuie să fie capabilă să funcționeze la frecvențe diferite, care se abat de la o valoare nominală, fără deconectare de la rețea
- Obligatorietatea respectării răspunsului limitat la abaterile de frecvență – creșteri de frecvență (RFA-CR)

Surse regenerabile conform Legii 123/2012

Art. 67

Definirea surselor regenerabile de energie

În condițiile prezentului titlu, se definesc ca surse regenerabile de energie:

a) energia eoliană;

b) energia solară;

c) energia valurilor și a mareelor;

d) energia geotermală;

e) energia hidroelectrică;

f) energia conținută în fracțiunea biodegradabilă a produselor, deșeurilor și reziduurilor din agricultură (inclusiv substanțe vegetale și reziduuri de origine animală), silvicultură și industrii conexe, precum și fracțiunea biodegradabilă a deșeurilor industriale și comunale, orășenești și municipale, denumită biomasă;

g) energia conținută în gazul de fermentare a deșeurilor, denumit și gaz de depozit;

h) energia conținută în gazul de fermentare a nămolurilor din instalațiile de epurare a apelor uzate;

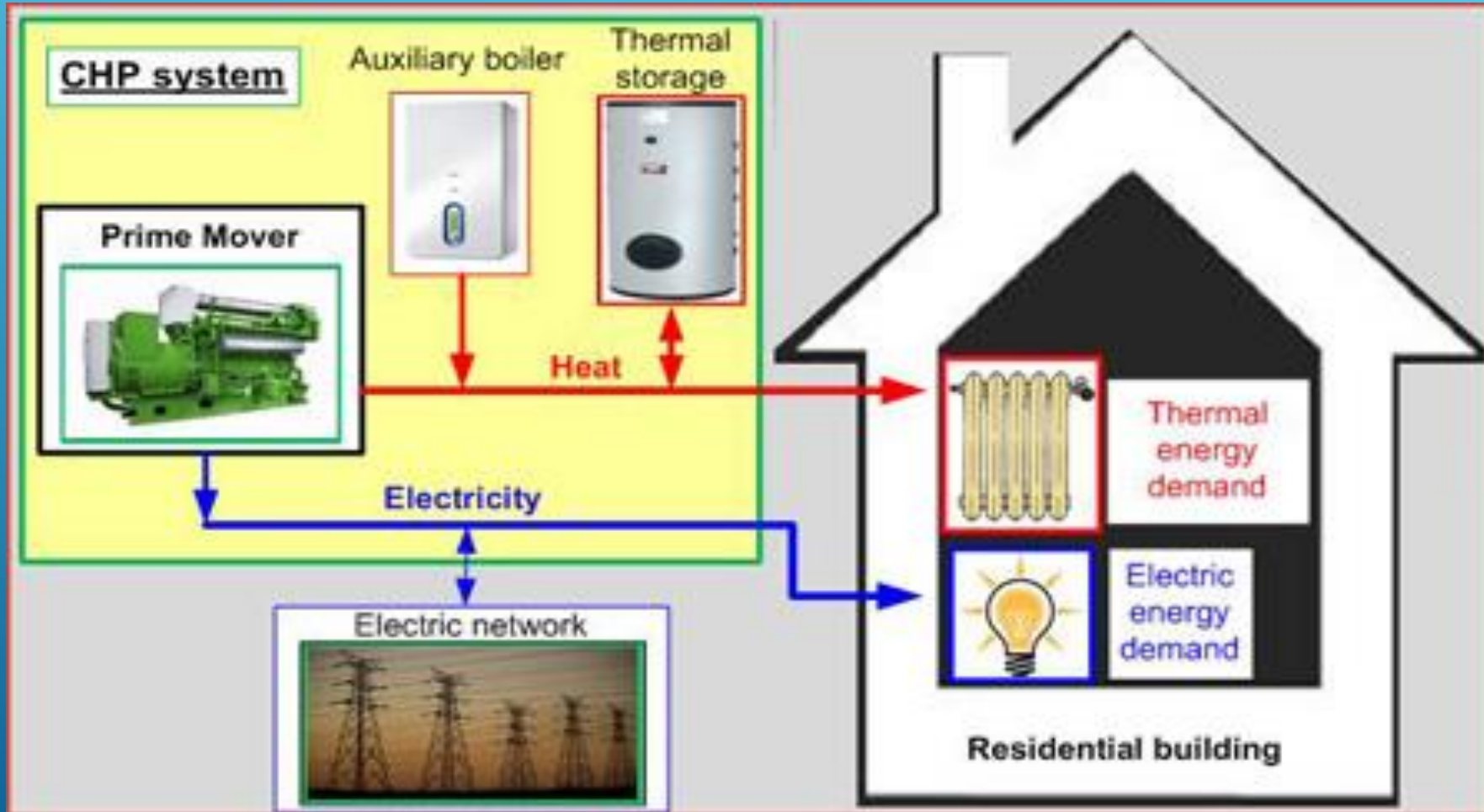
i) energia conținută în produse secundare gazoase, obținute prin fermentare din materii reziduale organice, formând categoria de combustibil gazos, denumită biogaz;

j) energia conținută în produse lichide obținute prin distilarea materiei organice fermentate, formând categoria de combustibil lichid, denumită alcool carburant;

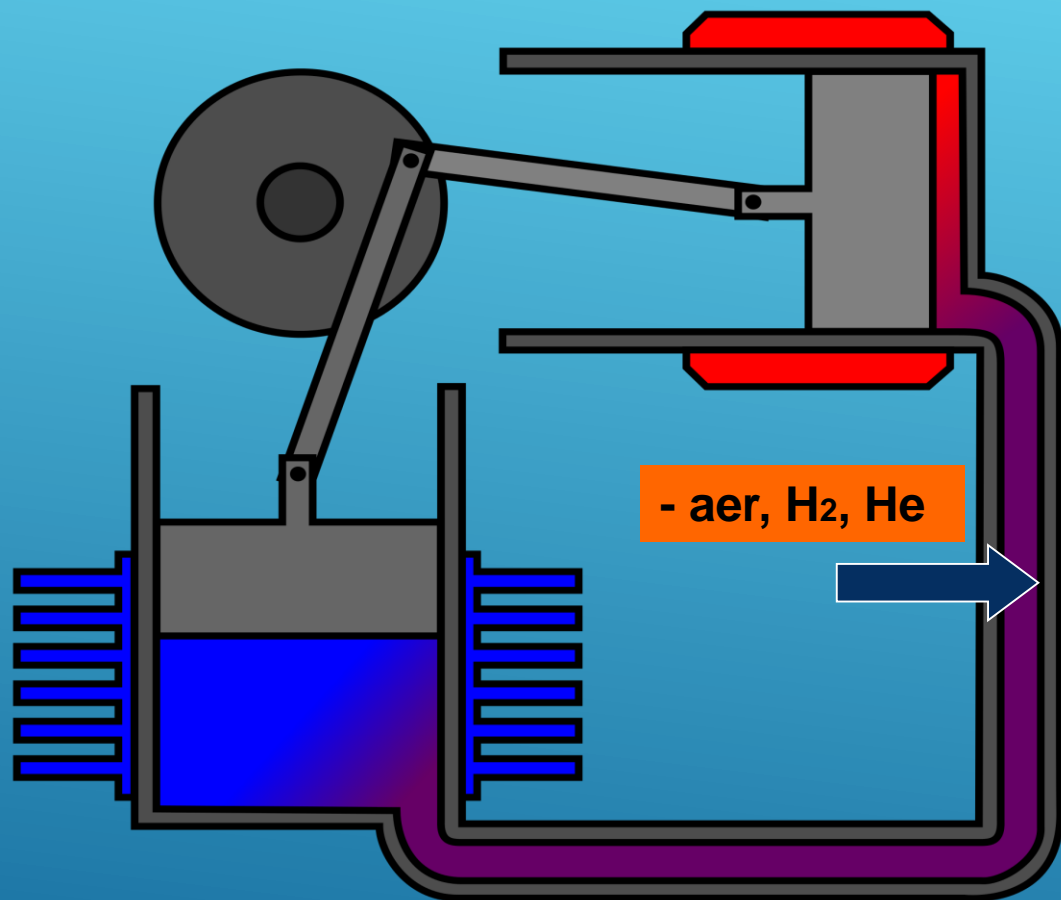
k) energia obținută din alte surse regenerabile, neexploatate în prezent.

Micro CHP cu motor Stirling

Reducere CO₂ = 0.346 kgCO₂/kWh

Acest tip de motor poate funcționa pe baza unei surse de căldură indiferent de calitatea acesteia, fie ea energie solară, chimică sau nucleară.

Principiul motorului Stirling

Micro CHP cu generator Stirling de 1kW, care produce anual 3000 kWh - cantitatea de CO₂ va fi micșorată cu 1 tonă

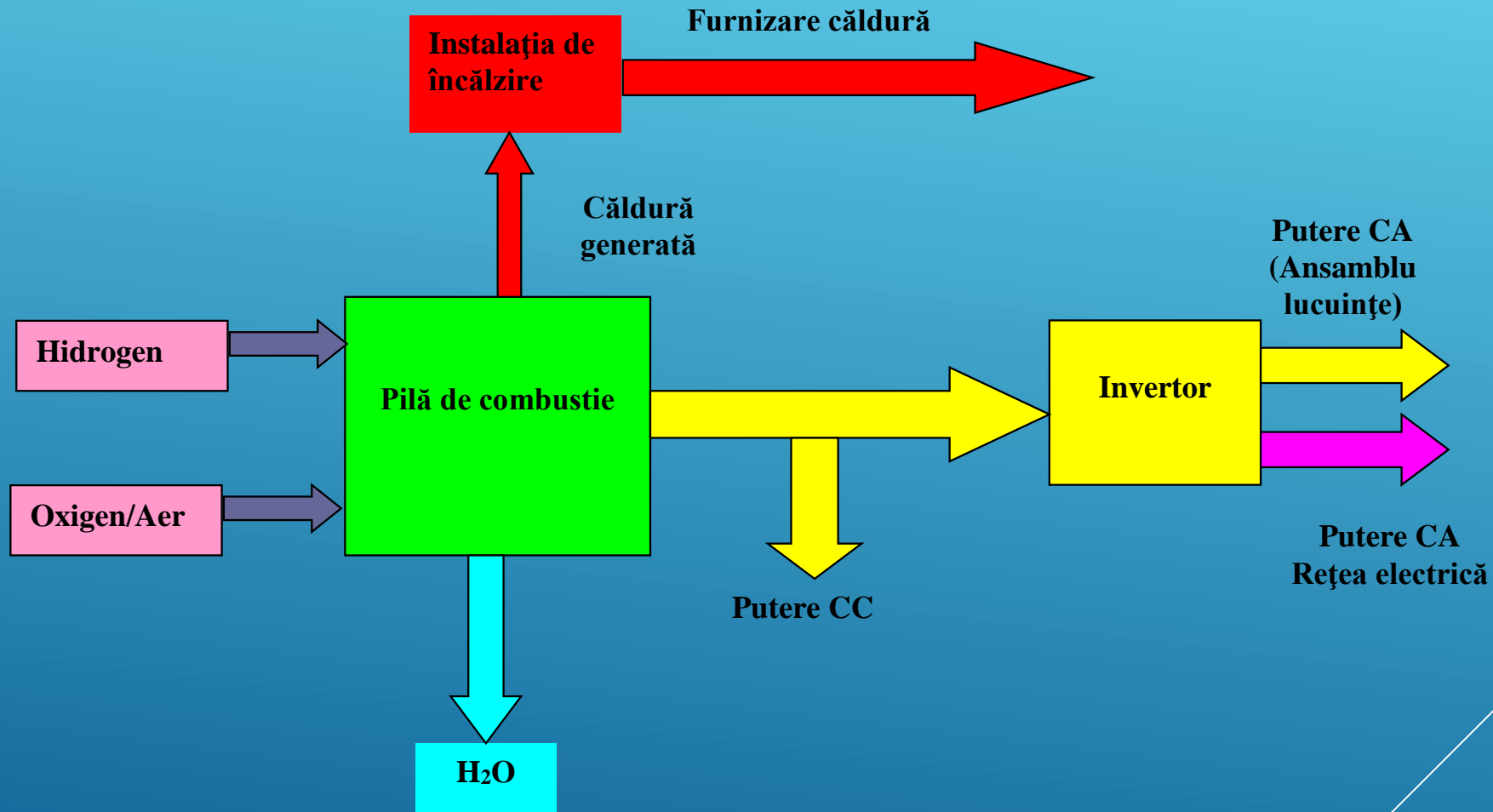

Motor Stirling cu energie solară

În cazul sursei pe bază de combustibil convențional procesul de ardere poate fi continuu (spre deosebire de motoarele cu ardere internă), reducându-se semnificativ nivelul emisiilor poluante.

Micro CHP cu pile de combustibil

Pile de combustie utilizate la centrale CHP

Micro CHP cu generatoare cu ardere internă (IEC) cu funcționare îmbunătățită

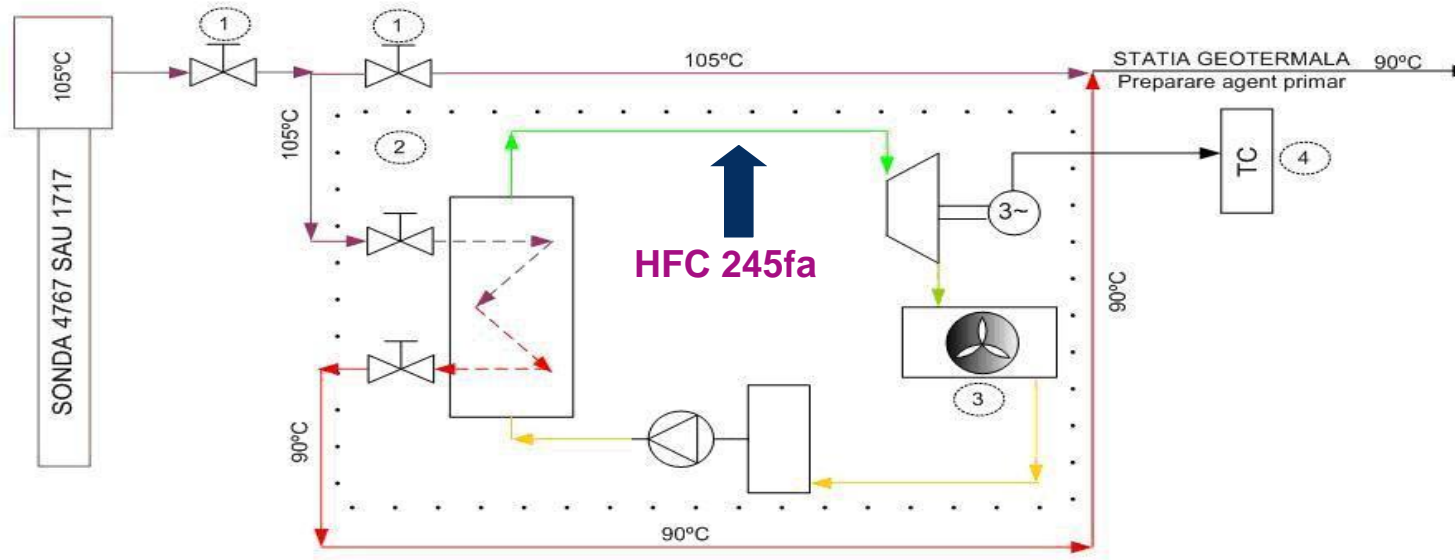
- Îmbunătățirea randamentului mașinilor
- Cicluri termodinamice cu temperaturi și presiuni scăzute (Ciclu Rankine Organic-CRO, adaptat surselor cu temperatură scăzută cum este arderea biomasei, caldură geotermală, concentratoare solare etc.)
- Sisteme moderne de distribuție a combustibilului
- Micșorarea frecărilor (sisteme avansate de ungere cu ulei)

Centrală energie geotermală Oradea – 65 kW

Centrală energie geotermală Oradea – 65 kW

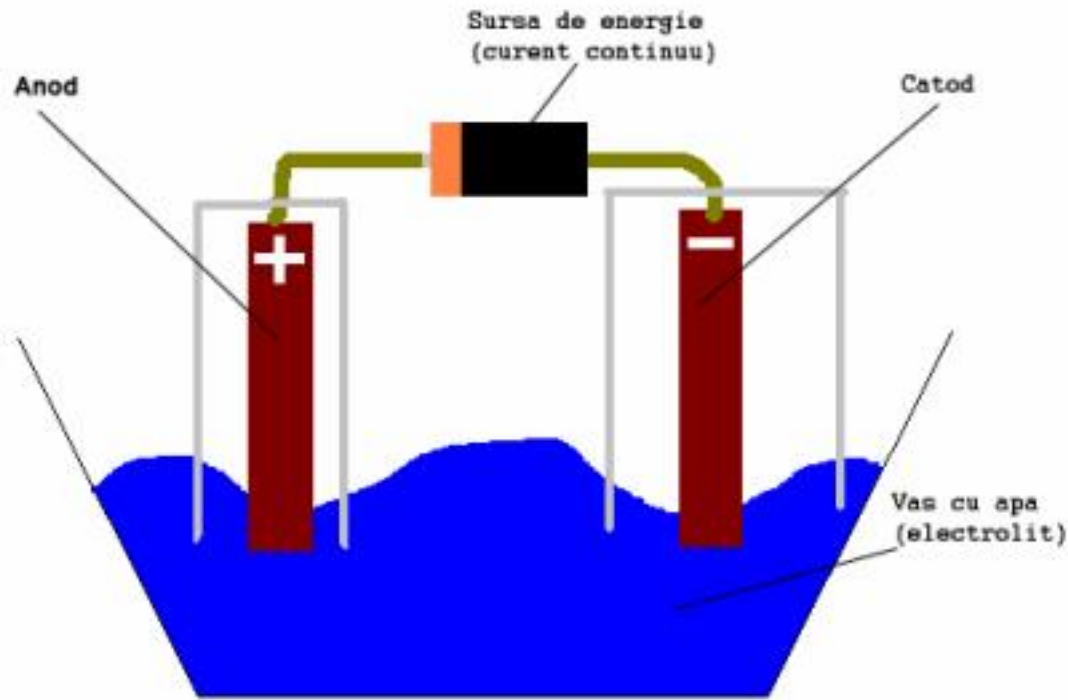
LEGENDA

- 1 VANE DE SEPARARE AG
- 2 MODUL ETS 4000
- 3 CHILLER - RACITOR CU AER
- 4 TRANSFORMATOR CURENT

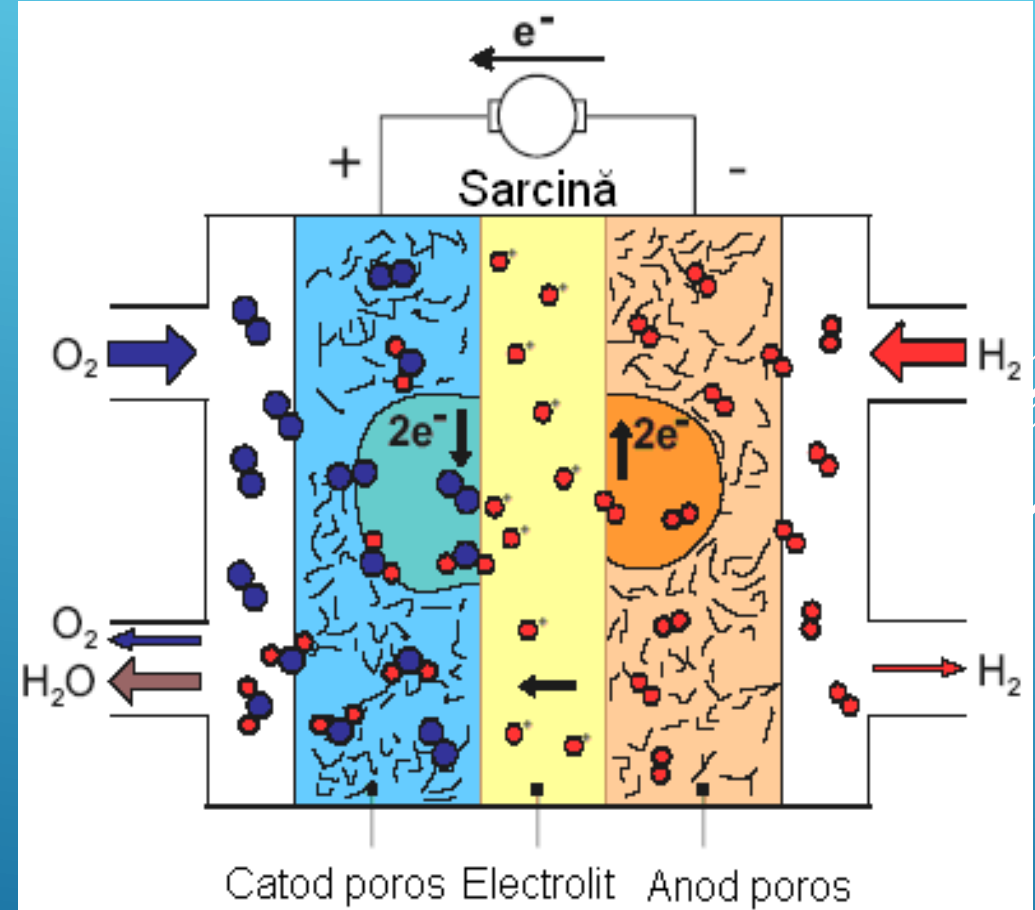
Fluidul organic utilizat este pentafluoropropan (HFC 245fa), nu este inflamabil, nu este toxic și eliberat în atmosferă nu afectează stratul de ozon

Pile de combustibil

SCHEMA DE PRINCIPIU A COMPUNERII UNUI SISTEM
IN CARE SE REALIZEAZA PROCESUL DE ELECTROLIZA

Proces electroliza

Pila de
combustibil

Pile de combustibil

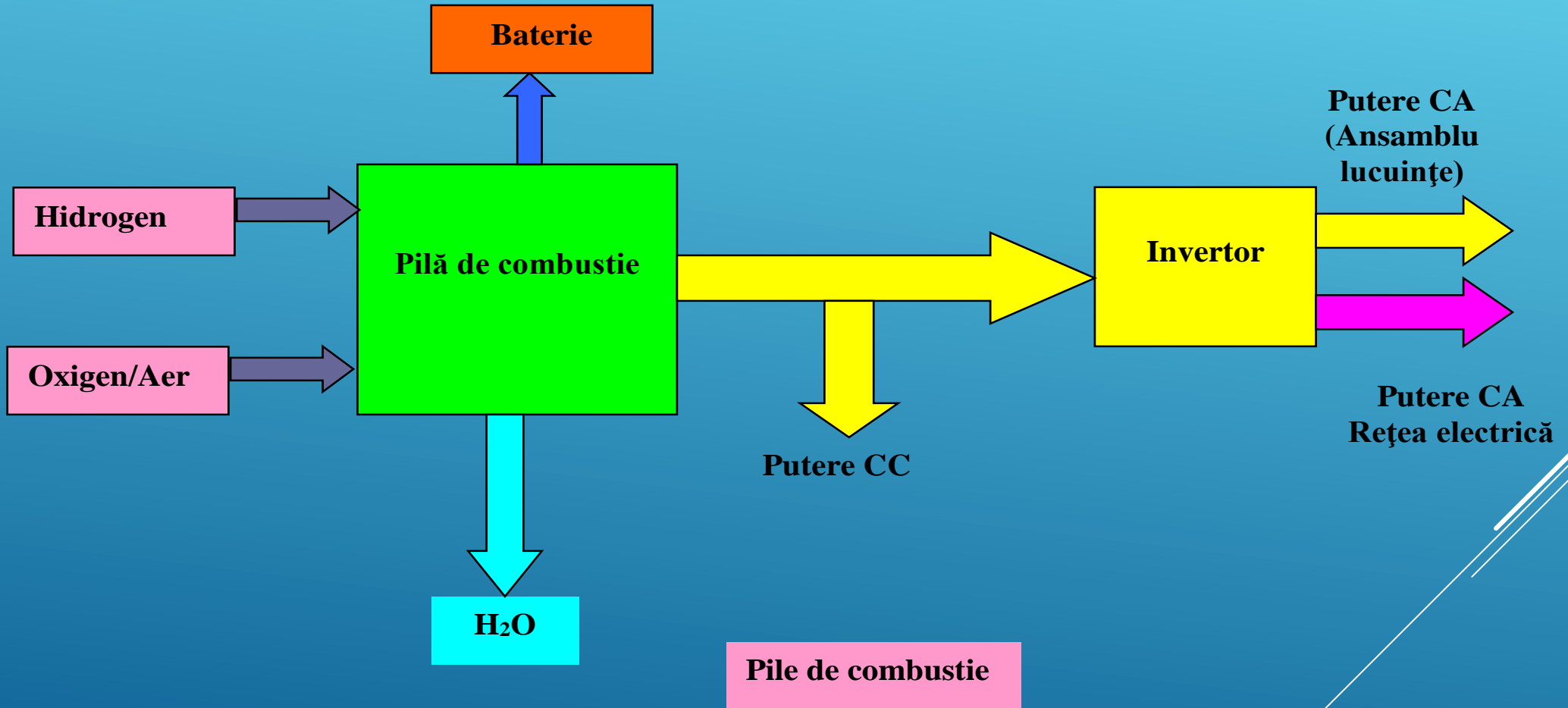

Module de pile de combustibil

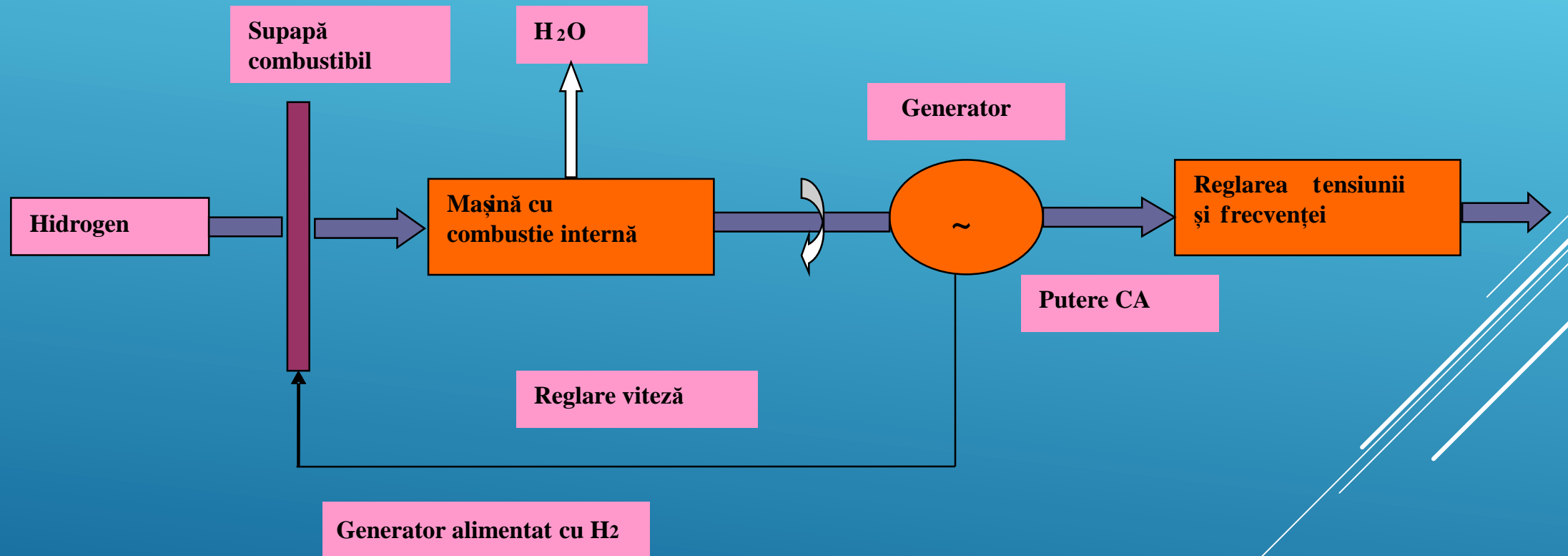

Sistem de obținere a energiei cu pile de combustibil

Pile de combustie

Pile de combustie

REGULAMENTUL (UE) NR. 1291/2013 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 11 decembrie 2013 de instituire a Programului-cadru pentru cercetare și inovare (2014-2020) – Orizont 2020

Orizont 2020 se axează pe trei priorități, și anume **generarea excelenței științifice** în vederea consolidării excelenței științifice de nivel mondial a Uniunii, promovarea unei poziții de lider în sectorul industrial în vederea **sprijinirii întreprinderilor, inclusiv a microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii (IMM) și a inovării, și abordarea provocărilor societale,** pentru a contracara în mod direct provocările identificate în Strategia Europa 2020 prin sprijinirea activităților de cercetare care acoperă întregul spectru, de la cercetare la piață

Simplificarea reprezintă un obiectiv central al Orizont 2020, care ar trebui să se reflecte pe deplin în structura sa, în normele sale și în gestionarea și implementarea financiară. Orizont 2020 ar trebui să vizeze **atragera unei largi participări din partea universităților, a centrelor de cercetare, a industriei și în special a IMM-urilor și să permită participarea unor noi participanți, întrucât reunește întreaga gamă a sprijinului acordat cercetării și inovării într-un cadru strategic comun,** care cuprinde o gamă simplificată de reguli, și utilizează norme de participare ale căror principii se aplică tuturor acțiunilor din cadrul Orizont 2020

PARTEA I - EXCELENȚĂ ȘTIINȚIFICĂ

2. Tehnologii viitoare și emergente (FET):

(a) **FET OPEN** - promovează ideile inovatoare, sprijină cercetarea științifică și tehnologică aflată într-un stadiu incipient, care explorează fundamente noi ale tehnologiilor complet noi ale viitorului

(b) **FET PROACTIVE** - Sprijină teme și comunitățile emergente, abordează în strânsă legătură cu provocările societale și cu teme legate de poziția de lider, o serie de teme de cercetare exploratorie promițătoare

(c) **FET FLAGSHIPS** - Abordează marile provocări interdisciplinare ale științei și tehnologiei sprijină, ținând seama integral de rezultatul proiectelor pregătitoare ale FET, cercetarea ambițioasă de mare anvergură și bazată pe știință și tehnologie, vizând realizarea unui progres științific și tehnologic în domeniile identificate ca fiind relevant

Excellent Science

European Research Council (ERC)

Future and Emerging Technologies (FET)

Marie-Sklodowska-Curie Actions

Research Infrastructures

Societal Challenges

Health, demographic change and wellbeing

Food security, sustainable agriculture and forestry, marine and maritime and inland water research and the bioeconomy

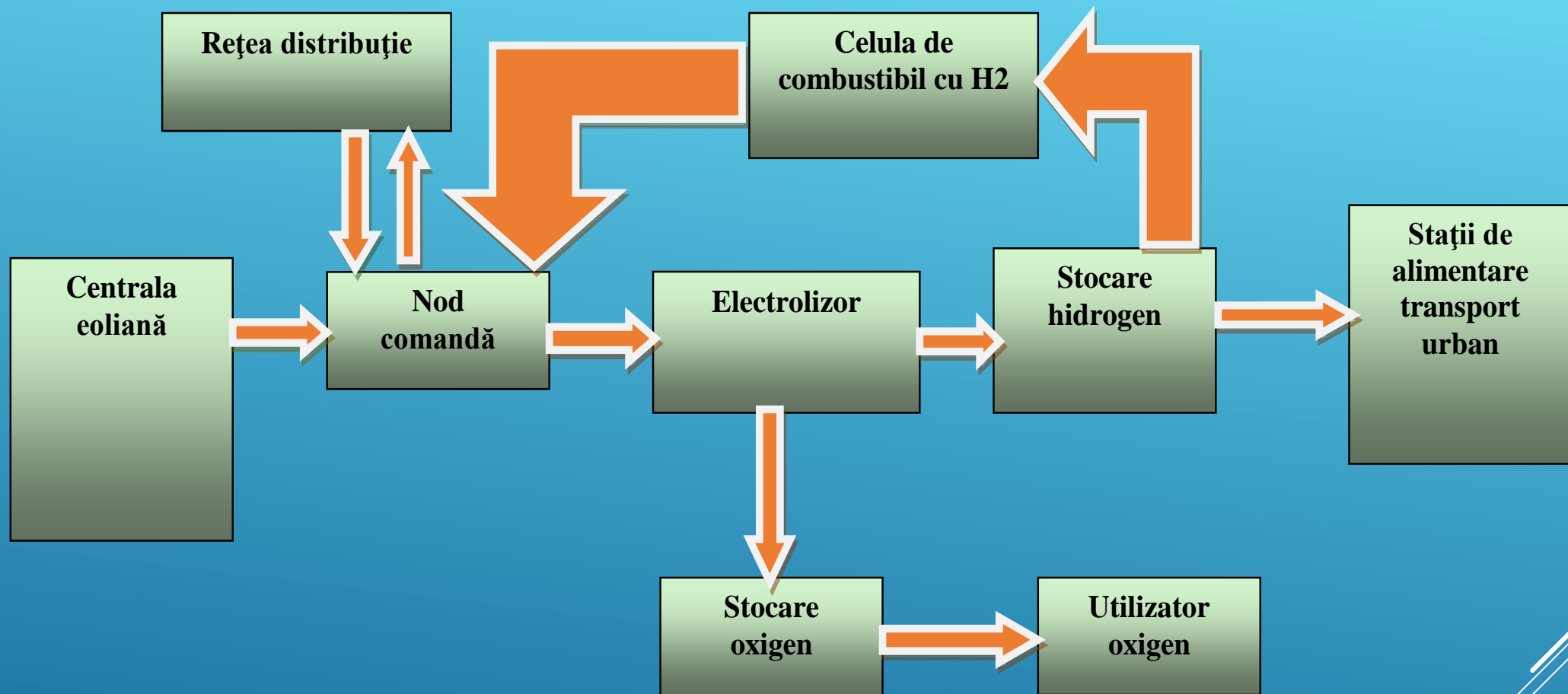
Secure, clean and efficient energy

Smart, green and integrated transport

Climate action, environment, resource efficiency and raw materials

Europe in a changing world - inclusive, innovative and reflective societies

Secure societies - protecting freedom and security of Europe and its citizens

Fig. Schema bloc de producere a energiei electrice cu o centrală eoliană și hidrogen

REGULAMENTUL (UE) NR. 347/2013 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 17 aprilie 2013 privind liniile directoare pentru infrastructurile energetice transeuropene

ANEXA II

CATEGORII DE INFRASTRUCTURI ENERGETICE

4. În ceea ce privește dioxidul de carbon:

(a) conducte specializate, diferite de rețeaua de conducte în amonte, utilizate pentru transportul de dioxid de carbon antropoc de la mai multe surse, și anume instalații industriale (inclusiv centrale electrice), care produc dioxid de carbon sub formă de gaz prin combustie sau alte reacții chimice care implică compuși de carbon fosili sau non-fosili, în scopul depozitării geologice permanente a dioxidului de carbon în conformitate cu Directiva 2009/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului (1);

(b) instalații pentru lichefierea și stocarea tampon a dioxidului de carbon, în vederea transportării sale ulterioare. Acestea nu includ infrastructura din cadrul unei formațiuni geologice utilizate pentru stocarea geologică finală a dioxidului de carbon în conformitate cu Directiva 2009/31/CE și nici instalațiile de suprafață și de injectare aferente;

(c) orice echipamente sau instalații esențiale pentru funcționarea corespunzătoare, sigură și eficientă a sistemului, inclusiv sistemele de protecție, monitorizare și control.

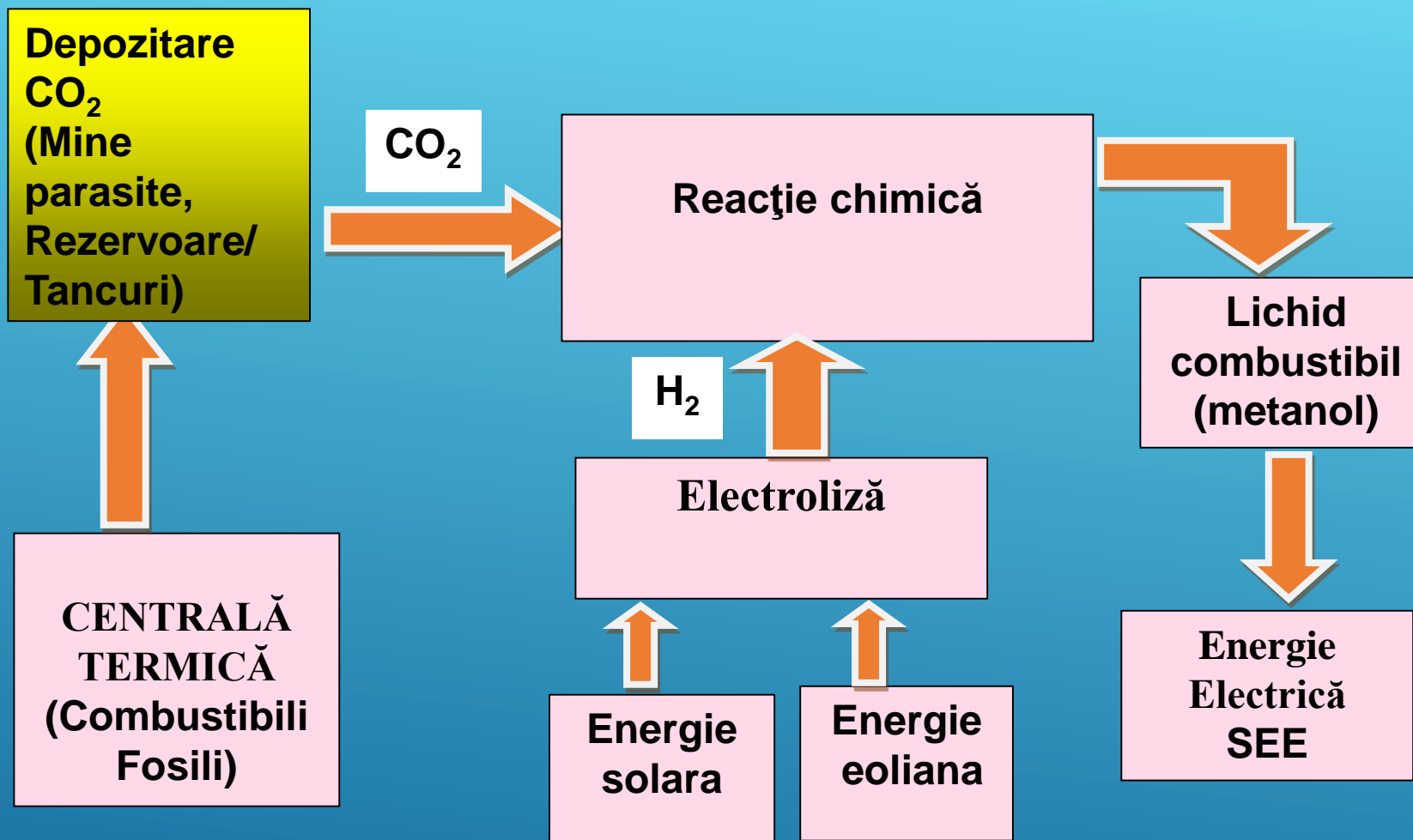

Fig. Obținerea metanolului din CO₂ și H₂